

Izaja razen pondeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opeldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Enostolpna peti-
vrtica K 1'80, osmrtnice
in zahvale po K 3'—, raz-
glasi in poslano vrtica po
K 2'50; večkrat objave po
dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Posamezna štef. stane
— 60 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 120, za pol
leta K 60, za četrt leta
K 30, za mesec K 10.
Za Nemčijo celo leto K 132,
za ostalo tujino in Ameriko
K 140. — Reklame je za
list so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Srenjska zemljiška posest.

Oktoberska revolucija 1.1918. je v Nemški Avstriji zarezala v socijalnih, gospodarskih in političnih ozirih mnogo globokeje brazde, kakor se more to trditi o naših jugoslovanskih deželah. V mestih in na deželi je mahoma pomedla vse privilegije med staro šaro. V industrijskih krajih je delavstvo zadobilo politično moč v svoje roke in v podeželskih občinah je bila odpravljena volilna pravica po višini davkov. Tudi po mnogih vaseh je delavstvo zadobilo premoč, po drugod pa se zdi na prvi pogled, kakor da so stari občinski oblastniki obdržali še vedno vso moč v svojih rokah. Ali že se kaže, da temu ni tako. Celotno v čisto kmetijskih okrajih se namreč dnevno jasneje kaže razkol kmetov v različne interesne skupine, kar ne pomenja ničesar drugega, kakor obnovev onega peregca starega vprašanja, kdo vse ima užitiinske pravice na srenjski zemlji. Ta stara rana se je odprla vsled tega, ker so v mnogih občinah zadobili mali kmetje premoč napram imovitejšim in so takoj ostro nastopili proti obstoječim servitutnim pravicam na srenjski posesti.

Zanimivo bo, če pogledamo, kje tiči pravzaprav vzrok vsega tega interesnega boja med kmeti. Da bo stvar umiliva, bo treba poseči precej daleč nazaj. Zemljiške razmere pri nas v Sloveniji so v toku časa zavzele iste oblike, kakor jih bomo opisali, vsled česar je gotovo, da se bodo sčasoma tudi pri nas našli poljedelci, ki imajo prenak ali pa le najemniško zemljo, skupno dvignili proti sedaj obstoječemu redu glede servitutnih pravic na srenjski posesti, ker jih uživajo le imoviti kmetje, meščani in sploh ljudje, ki so v to najmanj upravičeni.

V historičnem času se je privatna lastnina raztezala najprvo le na lišno posest in njive, med tem ko je skupnostna (srenjska) posest še nadalje obstala na gozdovih in pašnikih, ki se jih vaščani prosto izrabljali v zasebne družinske potrebe. Ta srenjska posest je bila potrebno izpopolniti za poljedelca, da lesvojo živino pošiljal na srenjske pašnike, da si je nasekal v srenjskem gozdu potrebnega lesa za kurjavo in popraviljanje svojega doma, ter da si je v teh gozdovih nagrabil strelje za živino itd. Kjer se je izvršila kolonizacija kmetov, se je izvršila večinoma na plemenitaški zemlji, t. j. zemlji posvetne kakor tudi cerkvene gospode. Ker pa je ta gospodstva bila tulerodna, se je kolonizacija kmetov izvršila na tujem, splošno lahko rečemo, po nemškem vzorcu. In čeprav je pravi lastnik te zemlje bil plemenitaš, se je sčasoma vseeno razvila na naseljeniški zemlji nekaka drugoredna lastninska pravica

kmetov in kmetijske naselbine, takozvanega srenja. Tako drugoredna ali podrejena »lastninska«, ali recimo rajši najemniška pravica je bila tudi dedna. Srenj takrat nikakor ni bil pojem, ki bi predstavljal to, kar pomeni danes občina, namreč javno-pravno upravno korporacijo, temveč predstavljal je zemljiško gospodarsko skupnost, družbo s skupnim zemljiščem, skupnimi gozdovi in pašniki. Pravica užitiinske srenjske zemlje je bila v tesni zvezi s pripadnostjo k »srenji«. Samo kmetje s hišo in dvoriščem so bili člani srenje, samo ti so uživali srenjsko zemljo, zato pa so tudi sami nosili vsa bremena in stroške. Vaški priselenci, rokodelci, pomožni poljedelski delavci, tržni naselenci itd. vsi ti niso dobili užitiinskih pravic na srenjski zemlji. Seveda so se za take pravice vneli hudi boji in tupaťam se je priselencem posrečilo, da so si končno izbili večje ali manjše, toda omejene užitiinske pravice na srenjski zemlji.

Ko je ta boj divjal nailužje med kmeti in ostalim vaškim prebivalstvom, je posegla vmes revolucija 1. 1848. Sad te revolucije je bila oprostitvev kmeta iz odvisnosti grajščaka, dalje zemljiška odveza in s tem izpremenitev obstoječe zemljiške ustave. Splošna reforma upravne državne ustave, ki se je v tem letu izvedla, je močno uplivala tudi na izpremenjeno agrarno ustavo. Provizorični občinski red od dne 17. marca 1849 je napravil iz dosedanje srenje, ki je bila dosedaj zgolj gospodarskega značaja, moderno politično občino, ki je zbrala okoli sebe vse osebe v kraju kot predstavitelje nove upravne korporacije. Vsi občani so bili sedaj pritegnjeni k temu, da nosijo stroške razširjenega občinskega upravnega delovanja. Novi zakon je na novo porazdelil med občane dolžnost občinskih davčatev. brezuspešno pa iščemo v njem kakve nove ureditve v pravicah občanov. Paragraf 22. določa samo, da imajo vsi občani pravico do srenjske zemlje »po obstoječih uredbah«. Občinski red iz leta 1849 je dal samo možnost ustanovitve privilegijev za nekatere občane, ki uživajo posebne pravice, ki pa nimaio za to nobenih še posebnih, odgovarjajočih dolžnosti. Reakcija leta 1849 je zadovoljila revolucionarne velike in male kmete, ki se jih je najbolj hala, z zemljiško odvezo in tim je izročila kljub mnogoštevilnim prošnjam manj imovitih občanov vso politično moč v občini, pa tudi vso srenjsko zemljo. Prehod je srenjske zemlje v roke kmetov in velikih kmetov se je izvršil skoro neopaženo; to pa v glavnem vsled tega, ker občinske davčatev sprva niso bile tako

težke in so se v mnogih krajih šele polagoma vpeljale. Tako so torej imovitejši kmetje nemoteno še nadalje obdržali v svojih rokah srenjsko zemljo in so samo oni imeli na njej servitutne pravice.

Občinski red iz 1. 1863 ni v tem oziru ničesar izpremenil. Določil je samo, da se dolžnost splošnih občinskih davčatev razširi na prav vse občane, ter da odloči občinski odbor, kdo ima pravico do užitiinske srenjske zemlje in v koliki meri, v slučaju da se užitiina ne izvršuje, ali če je glede nje kakršenkoli spor.

Umilivo je, kako je o tem občinski odbor, v katerem so sedeli samo dobro situirani kmetje, o tem odločal in odločil. Ti so kajpada servitutne pravice omeili le nase, oziroma na zelo majhno število kmetov.

Pri novem vključevanju v zemljiške knjige v letih sedemdeset je ta rop srenjske zemlje potom velikih kmetov postal zakonit. Pri tem se ni oziralo na nobene svojedobne okoliščine. Na ta način so ostali veliki kmetje in imovitejši občani edini upravičeni do užitiina na srenjskih zemljiščih, gozdovih in pašnikih. V občinah sicer, v katerih so imeli politično oblast manj imoviti sloji, manjši posestniki in obrtniki je bila srenjska zemlja proglašena za takozvano občinsko posest, na kateri občani nimaio nobenih užitiinskih pravic, čije dohodki — pa se stekajo v občinsko blazajno in se znižuje z njim občinske davčatev. Če so seveda v odhori sčasoma zadobili premoč imoviti kmetje, so si na zvit in goljufiv način s tožbo proti občini iztožili priznanje lastnine na srenjski zemlji. Občinski odbor, ki je obstajal ravno iz teh istih elementov, se namreč kratkomaio ni udeleževal sodnijskih

razprav in je tožitelju enostavno priznal lastninsko »pravico«. Takih procesov je bilo zelo mnogo in o njih ni vedel izmed občanov nihče razen na tem zainteresiranih družin. Sodnija pa se je mogla sklicevati pri odločanju o tožbah le na pravne izjave občinskih zastopnikov; in ti ravno so bili oni, ki so bili zainteresirani na tem, da občina izžubi tožbo, blagor občine na tim je deveta briga.

Dolga desetletja sem že pašujejo v podeželskih občinah najimovitejši in najboljšie situirani kmetje, ki izrabljajo vso občinsko oblast v svoje koristi, ki malih kmetov, bahtarjev in poljskih delavcev sploh ne vpoštevaio, in so, skratka rečeno, le v škodo občin in občanom. Ti ljudje so odvzeli malim poljedelcem, kajžarjem in bahtarjem najpotrebnieše dohodnino njihovega gospodarstva, srenjsko užitiino, med tem ko sami, že itak imoviti, dobivalo iz srenjskih gozdov drva, pasejo na srenjskih pašnikih svojo živino itd., pridelke s svoje zemlje pa z dobičkom prodajo, malim kmetijam pa grozi polcm. In v tem je v prvi vrsti iskati tudi vzroka konservativnosti dobro stoječega kmeta, ki je nasproten vsaki zdravi in res pravični agrarni reformi in je predvsem proti razlastitvi.

Pravična rešitev agrarne reforme pa je le mogoča od spodaj navzgor, nikdar pa le ne boho pravično rešiti velenosestniki in veliki gruntarji. In da se nad vse važna zemljiška reforma pravično izvrši, da se zemlja pravično razdeli, v tem tiči velika naloga naše mlade kmetiškodelavske zveze, ki ji vsi želimo največjega razmaha in najlepših uspehov.

Na delo!

Vsem strankinim organizacijam in sodrugom!

Našim meščanskim strankam, zlasti pa klerikalni stranki, se je posrečilo pridobiti nekatere posameznike, ki so komaj prišli v stranko, za grdi namen, da razbijeio doslej enotno stranko slovenskega socijalno-demokratskega proletariata. Ti temni individui so že dolgo rovarili proti stranki in njenim posameznim institucijam. Znani ing. Gustinčič, ki je med vojno bil plačan od sovrstnika ruskega carja, od črnogorskega despota Nikite krvavega smolina, je bil prvi, ki je začel zanašati nered med naše vrste, tako, da ga je stranka, v katero se je bil vpisal, morala izključiti. Toda pridobil si je bil zavaznikov, zlasti vladnega komisarja dra. Lemeža in sedanjega tainika železničarske organizacije Josipa Petriča. Ti in še nake, pri med njimi, zlasti tudi svak klerikalnega dežel-

nega predsednika dra. Breica, L. Vencalč, so začeli delati na ustanovitvi nove stranke, takozvanih komunistov. Mi smo vedno bili socijalno-demokratska stranka in takšna hočemo tudi ostati. Naše organizacije so se po prevratu zelo pomnožile in to ne da miru ne spanja niti meščanskim strankam, niti posameznim častihlepnežem, ki si hočejo tako postlati ugodno ležišče na račun organiziranega delavstva.

Prepričani smo, da se to lopovski delo ne bo posrečilo in da bo delavstvo spoznalo, da mu je nujno potrebno, da ostaneio njegove vrste enotne. Naše delavstvo je tako razumno, da se ne bo teplo med seboj na veselje in v korist meščanskih strank in reakcije. Pozivljamo vse organizacije in sodruge, da razdirače in izdajalce delavske sloge, kjer-

koli se prikažeio, postavijo pod kap in se izrečelo za enotnost in za sklepe izvrševalnega odbora, ki so bili obavljeni v »Napreju«. Ta, ki danes razdira delavsko slogo in enotno stranko delavskega socijalno-demokratskega proletariata, je izdajalec. Postopajte kot s takimi.

Zahteve »Kmetiske delavske zveze«.

Ustanovni zbor KDZ je razpravljaj dne 29. februaria 1920 o političnem in gospodarskem položaju kmetiškodelavnega ljudstva ter ugotavlja sledeče:

I.
Zbor zaupnikov KDZ se pridružuje v polnem obsegu vsem resolucijam izvrševalnega odbora JSDS z dne 22. i. m., zlasti pa se izraza ostro ogorčenje proti smeri in sestavi nove reakcionarne vlade v Belgradu, ki nikakor ne predstavlja volje delavnega ljudstva naše države. Napoveduje ti najostrejši boj, ker le mnenja, da smeio in moreio načelovati državi, deželi in občini le po splošni enaki in direktni volilni pravici s proporcijnim sistemom za oba spola izvoljeni zastopniki ljudstva. In zahteva v to svrho takojšnjega razpisa občinskih in državnozbornskih volitev. Odklanjamo natodločenie reakcionarno, kapitalistično in absolutistično državo ter odločno zahtevamo popolno demokratizacijo vse zakonodaje in uprave.

Z zadovoljstvom jemlje zbor za znanje sklep izvrševalnega odbora JSDS s katerim priznava in pozdravlja KDZ kot sestavni del stranke ter ji odmeria primerno zastopstvo v izvrševalnem odboru in načelstvu stranke.

II.

Zbor zaupnikov pozivlje vse naše kmetiško delavsko ljudstvo, to je zlasti male kmete, bahtarje, male obrtnike na kmetih, posle in kmetiske delavce, da se kakor en mož strne in pridruži naši »Kmetiškodelavski zvezi«, ki hoče organizirati te, doslej najzapuščenejšie in najbolj izkoriščane slole naroda v enotno razredno, bolno organizacijo, ki bo zastopala, branila in ščitila z vsemi dopustnimi sredstvi njihove pravice in koristi.

III.

Zbor zaupnikov KDZ je mnenja, da je v prvi vrsti država poklicana varovati in zastopati koristi in pravice kmetiškodelavskega ljudstva proti dosedanemu izkoriščanju mednarodnega kapitalizma in zahteva od nje zlasti:

1. Takojšnjo izvedbo agrarne reforme v tem smislu, da pripada vsa zemlja le onemu, ki jo tudi sam obdeluje. Zahteva zato razlastitev vseh

LISTEK.

Venček ruskih narodnih pravljic.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

O zli sestri.

Živela sta dva kmeta; prvemu je bilo ime Anton, drugemu Azaton.

»Poslušaj, brat!« pravi Anton, »pozubonosni oblaki se zbirajo nad nami.« Pri tem se strese kakor šiba na vodi.

»No, kaj je to hudega?«

»A toča pojde in nam pobije kruh.«

»Deževalo bo!«

»Toča bo!«

»Dež!«

»Nočem govoriti z bedakom!« vzklikne Anton in udari s pestjo po sosedu. Nato pa ni toče in dežia bilo ni, a obema je iz nosov ni ušes tekla kri. A to še ni pravljica nego le pregovor. Pravljica se nadaljuje jutri po obedu, ko se najemo rahlega kruha.

Živel je mužik, ki je imel dva sina in hčer! Prvi sin je bil moder, drugi bedak. Starejši je bil oženjen. Ko se je mužiku približal čas smrti, zapusti starejšemu sinu ves dom, živino in zemljo, bedaku in sestri pa ničesar.

Hči reče: »Očka, zakaj zapuščáš vse starejšemu bratu, nama z bedakom pa ničesar?«

Starček se ozre na nju in odvrne: »Ako vama prepusti starejši brat kopalnico, živita tam, ako ne, pojdita ven!«

»No, midva sva tudi s tem zadovoljna.«

Mužik umre. Ko ga pokopljejo, pravi starejši brat: »Bedak, spravita se s sestro z doma!«

»Dovoli, bratec, mogla bi živeti tudi v kopalnici.«

»Živita tu!«

Bedak je hodil v gozd na dolo in se s tem preživljal. Nekoč pravi sestri: »Sestra, dai mi pletenico, grede v gozd ti nabereim gob!«

Da mu pletenico, on jo vzame in gre. Hodi in hodi po lesu in končno

zaide. Začne iskati steze, pride do trate in pogleda naokrog. Tu zagleda veliko kamenito trnadstropno hišo. Vrata so bila zaprta, oknice zatvorjene. Le eno okno je bilo odprto, k njemu pa je bila prislonsjena lestevica. Bedak zleze v hišo, otvori vsa okna, odpre vsa vrata in lame hoditi po hiši in jo ogledovati. Videl ni žive duše, bogastva pa je bilo na kupe. Bilo je tu zlata, srebra, draguljev in dragocenih tkanin. V veliki sobi je stala kad z vinom, na niem pa je plaval srebrna čaša.

Bedak vzame stol, prisede, pije vino in na vse grlo prepeva.

Zdajet zasliši šum. Prišlo je 12 razbojnikov. »Bratci,« pravi glavar, »nekaj pri nas ni v redu. Okna so odprta, gotovo se je kdo povabil v gosti.«

Pošlje naprel razbojnika, da jim odpre vrata.

»Ne trudite se, bratci, odprem vam laz!« zakriči bedak.

Vstopilo v hišo, razlože nagraheno blago; grede v sobo, vzamejo

vsak svoj stol in posedelo okoli kadi. Enemu razbojnikov zmanjka stola. Stopi k bedaku in ga strese: »Beži, zasedel si moje mesto!«

Bedak se mu upre.

»Po niem, tovariši! Kako se je smel v naši hiši upirati!«

Razbojniki skočilo s svojih mest in napadeio bedaka, toččelo ga in tepo. Bedak se razsrdi, zgrabi enega izmed njih za noge in začne z njim udrihati na desno in na levo. Kogar zadene, vsak obleži. Ko glavar vidi, da ž njim ni dobro češenj zobati, počene za kad in se skrije.

Bedak poblie vse razbojnike in zmeeč trupla na dvorišče. Potem nasuje pletenico z zlatom, zapre hišo in se vrne k sestri. Stopi v kopalnico in zakriči: »Tu imaš pletenico gob!«

Drugi dan zakuri sestra peč in hoče očistiti gobe. Prime za pletenico, — bila je težka, da le ni mogla dvigniti. Kaj je to? Odgrne jo, bila je polna denarjev.

»Sestra,« pravi bedak, »pojdi v mesto in nakupi vsega dobrega, tre-

ba je, da praznujemo po očetu sedmimo! Jaz pa skličem v gosti kupce, meščane in kmete.«

Sestra je nakupila tela in pila ter razložila vse po mizi, potem pa je stekla klicat starejšega brata z ženo.

»Ah, sirote uboge, nimate niti kruha, pa prireiate sedmimo,« il pravi starejši brat in noče iti.

»Poidi vsaj ti, svakinja!«

»Kaj bomo pa pri vas jedli?«

»Izvolita se s tem zadovoljiti, kar imamo.«

Svakinja si misli, naj grem, se bom vsaj nasmejala.

Res pride in vidi, da je vsega v obilici. Vpraša, kje sta to vzela.

Bedak odgovori: »Vama le oče zapustil dom in gospodarstvo, nama pa pletenico zlata.«

Gostje so se najedli, napili in razšli. Ko se svakinja vrne, začne moža karati, češ da on sam ni prida in da ga le oče osramotil — naj ne najde pokola —, ko le umiral. Okanil ga je ter zapustil bedaku polno pletenico zlata.

veleposestev, za katere naj njeni do-
sednji lastniki ne dobe nobene od-
škodnine. Ta zemlja naj se razdeli
med ono kmetstvo delavsko ljudstvo,
ki jo ima doslej premo ali pa sploh
nič. Vsi najemniki, ki so doslej brez
zadostne površine lastne zemlje, naj
postanejo takoj lastniki dosevanih
zakupov. Zahteva dalje ureditev še
neizvedenih servitut in ureditev
srenjskih zemljišč. Ustanovi naj se
tako državna banka, ki bo izvedla
amortizacijo kmetijskih dolgov in pod-
pirala kmetstvo ljudstvo pri vseh bo-
dočih agrarnih operacijah.

2. Zahteva, da se uvede takoj ob-
vezno bolniško in nezgodno zavarova-
vanje tudi za vse delavske sloje na
kmetih.

3. Zahteva takojšnje uvedbe soci-
jalnega in starostnega zavarovanja.

4. Zahteva takojšnje reforme po-
selske in viničarskega reda ter od-
pravo poselskih, zlasti pa viničarskih
knjižic. Ta reforma naj se izvede na
ta način, da bo tudi posej udeležan
vseh zavarovanj, da se zakonito ure-
di njegov delavni čas in zakonito do-
loči minimalne plače.

5. Izjavlja, da je država dolžna
varovati tudi kmetstvo delavsko mla-
dino ter zlasti skrbeti za njeno
vzgojo.

6. Zahtevamo čim hitreje socija-
lizacije vseh velikih proizvajalnih
sredstev, predvsem podpravljenje
prometa, rudnikov, vodnih sil in ve-
likih gozdov.

7. Zahtevamo obširno davčno raz-
bremenitev revnega ljudstva ter
uvedbe obsežnega davka na vojne
dobičke. Vsi indirektni davki na nu-
jne življenske potrebščine naj se od-
pravijo.

8. Država je dolžna zaščititi soci-
jalno politično tudi malega obrtnika
na kmetih.

IV.

Zbor zaupnikov KDZ zahteva od
države, da s krenko roko uredi da-
našnje zmedene razmere v narod-
nem gospodarstvu, katere izkorišča-
jo v svoj prid kapitalisti in verižniki
na ogromno škodo delavnega ljud-
stva. Tista takojšnje podpravljenje
vsega uvoza in izvoza, zlasti je pa
dolžnost države, da z vsemi razpo-
ložljivimi močmi in sredstvi podpira
zadružno organizacijo malega člove-
ka. Dokler se to ne izvede, bo KDZ
skušala snovati pri vseh kraljevskih
organizacijah konsumna društva. Kot
njihove predhodnice smatra KDZ go-
spodarske odbore, delujoče v okviru
kraljevskih organizacij, ki bodo za en-
krat preskrbovale člane z nujnimi
življenskimi in gospodarskimi po-
trebščinami.

V.

Zbor zaupnikov K. D. Z. pozdrav-
lja v naši novi organizaciji, zlasti
najbolj brezpravno ralo — to je vini-
čarje in izjavlja, da se bo z vsemi si-
lami zavzel za njihove zahteve, iz-
ražene v resoluciji, sprejeti na vini-
čarskem taboru dne 15. t. m. v Ma-
riboru.

VI.

Zbor zaupnikov polaga posebno
važnost na tisk in smatra za dolž-
nost vseh članov K. D. Z., da se bo-
rolo proti škodljivemu vplivu na-
sprotnega časopisa ter skrbe za čim
našečje razširjenje našega glasila
»Ljudski Glas« ter drugih naših ti-
skovnih podjetij, to je poučne in za-
bavne knjižnice »Ljudskega Glasu«
ter propagandne knjižnice K. D. Z.

VII.

Zbor zaupnikov pozivlja vse za-
vedno kmetstvo delavsko ljudstvo,

da se zbere kot en moč okrog naših
kraljevskih organizacij ter s tem iz-
podbije nakane sovražnikov, vpreči
vse ljudstvo v kapitalistični in na-
zadnjaški voz.

Slovenskemu delov- nemu ljudstvu.

(Dopis iz Amerike.)

Že nad 12 let delam v Ameriki,
kamor sem si šel iskat boljšega kru-
ha. Sedaj sem zahrepenel po svoji
rodni zemlji. Rad bi se vrnil, da bi
videl, kakšne so sedaj razmere v
moji ožji domovini. Že dolgo časa
pazno zasledujem v našem ame-
riškem delavskem listu »Prosveta«
vse novice iz rodne naše zemlje, iz
katerih pa žal izprevidim, da so raz-
mere v Jugoslaviji še zelo razru-
šene. To pa v glavnem vsled tega,
ker slovensko delovno ljudstvo še
vedno ni prišlo do pravega spozna-
nja resnice in pravice. Kakor izvem,
tudi del slovenskega delavstva še
vedno hlaščuje raznim meščanskim
strankam, in se pusti varati pred-
vsem od klerikalcev, kar je posebno
žalostno. Dokler se namreč delav-
stvo ne bo ootreslo predvsem te črne
more, tolika časa tudi ne bo zanj re-
šitve iz suženjstva.

Se ko sem bil v domovini, sem
imel priliko opazovati delovanje du-
hovščine med ljudstvom. Po dol-
gem času sem šele spoznal, da je
klerikalizem največja zapreka zdra-
vemu napredku na vseh poljih. Du-
hovščina pridiguje delavstvu, potrpe-
ljenje in hlapčevsko udanost in ob-
ljubila zato lepo posmrtno življenje
samo vsled tega, da ga lažje izko-
rišča kapitalist iz »božjega« dru-
žabnega reda. Torej samo potrpe-
vanje, klapčevstvo in beraštvo, kapi-
talist pa si nemoteno polni svoje že-
pe na tvoj račun! In samo zato so
meščanske stranke neizprosne so-
vražnice zavednega socialno demo-
kratičnega delavstva, ker le ta del
delavstva že spozna vse kapi-
talistične intrige!

V naši »Prosveti« sem čital nekoč
ponatisk »Naprejevega« dopisa iz St.
Petra pri Mariboru, ki pripoveduje,
kako je ondodni župnik postopal z
delavcem in delavko, ki sta se po-
ročila. Res, žalostno je dejstvo, da
le naše kmetijsko ljudstvo še vedno
tako nezavedno, da si pusti kaj ta-
kega dopasti, in da še vedno tako
rado naseda klerikalizmu, ki je nje-
gov najbolj zahrbtn in najhujši so-
vražnik.

Vprašam vas, ubogi sotrpini, kdaj
vendar bo te gnobil konec? Ali
vam petletna vojna res še ni odprla
oči, da bi obrnili enkrat za vselej
vsem sovražnikom delavstva hrbet?

Organizirajte se politično in stro-
kovno v socialno demokratični
stranki, da boste močni!

Kajti brez moči in lastne pomoči
ni za vas rešitve! Spoznavajte in
proučite socialno - demokratičen
program! Izobražujte se vsestran-
sko, čitajte samo svoje delavsko čas-
opisile in seznanili se boste z res-
nico.

SESTAVA VLADE ZA SLOVE- NIO.

LDU. Ljubljana, 3. Jugoslovanska
socialno-demokratska stranka in Ju-
goslovanska demokratska stranka
sta vabilo predsednika deželne vlade
za Slovenijo, dr. Breica, na sode-
lovanje v deželni vladi odklonili.
Vsled tega bo predsednik deželne
vlade dr. Breic še tekom današnje-
ga dne predlagal ministrstvu sestavo
pokrajinske vlade, samo iz vrst Slo-
venske ljudske stranke.

UBOGI KVORUM.

LDU. Belgrad, 1. Prva seja par-
lamenta, ki bi bila po vrsti 70., je
definitivno sklicana na sredo, dne 3.
t. m. Pričakuje se, da bo predsednik
vlade, g. Protić, v svojem ekspezoju
očrtal program vlade. Drugi dan za-
sedanja bi prišlo na pretres zunanje
vprašanje. Pričakuje se, da bo na-
menstnik zunanjega ministra, dr. Spa-
lačković, podal ekspezo o jadrans-
kem vprašanju. V Belgrad prihajajo
vsak dan poslanci iz vseh krajev. Do
danes je prišlo v Belgrad 74 poslan-
cev, članov radikalnega kluba. Pri-
čakuje se, da se poslanci lič in Sta-
nič. Lič je brzojavno pozval iz Švi-
ce, Stanič pa iz Berlina. Od radikal-
nih poslancev se sele ne bo udeležil
edino Pašić, ker mu posl. na mirovni
konferenci ne dovoljujejo, da bi pri-
šel v Belgrad.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

LDU. Belgrad, 2. Predsednik par-
lamenta g. Draža Pavlović je odre-
dil sejo začasnega narodnega pred-
stavništva za sredo ob devetih. Ako
ne pride k seji zadostno število po-
slancev, se bo vršila druga seja v
soboto, dne 6. t. m.

POSŁANCI IZ ZASENEGA OZEM- LJA PROTI KOMPROMISU.

LDU. Belgrad, 3. Ministrski pred-
sednik Protić je prejel iz Zagreba br-
zojavko: Narodni poslanci iz okupi-
ranih krajev stole na stališču samo-
odločbe ter zahtevalo zase in za svoj
narod, da vlada kraljevstva SHS od-
bije vsak kompromis k rešitvi ja-
dranskega vprašanja, ki bi ne odgo-
varjal našim etničkim mejam. Pod-
pisana sta dr. Trinaistić in dr. Po-
šić.

VOJAŠKO - TERITORIJALNA RAZDELITEV SHS.

LDU. Belgrad, 3. Regent Aleksan-
der je podpisal ukaz o vojaško-teri-
torijalni razdelitvi kraljevstva SHS. S
tem ukazom je bil zamenjan ukaz z
dne 19. avgusta 1919. Z njim je vsa
kraljevina razdeljena v 4 armade, 16
divizijskih oblasti, 18 polkovnih
korožij, 192 batalionskih srezov.

Masarkv časten meščan Belgrada.

LDU. Belgrad, 3. Občinski odbor
je sklenil, da bo v znak jugoslovans-
ko-češkega prijateljstva proglasil
dr. Masarkva belgradskim častnim
meščanom ter da bo imenoval ulico
v Belgradu z njegovim imenom.

Nadzorovanje cen.

LDU. Belgrad, 3. Ministrstvo za
prehrano je osnovalo komisijo nad-
zornikov in strokovnjakov z nalogo,
da pazi na cene vsega, kar ministr-
stvo kupuje in prodaja.

D'ANNUNZIO MOBILIZIRA.

LDU. Reka, 2. marca. Reški ma-
gistrat je izdal na temelju zakona po
Consiglio Nazionale potrjeno nare-
dbo, da se morajo vsi pripadniki let-
nikov 1901-1997 in vsi drugi pro-
stovoljci prilaviti od 1. do 3. marca
za nastop vojaške službe. Vsem dru-
gim, ki ne pripadajo na Reko, ki pa
so prošili, da bi se sprejeli v reško
votko, ni treba priti. Kdor se tei
naredbi ne bo pokoril, bo kaznovan
z globo 2000 lir in zaporom do treh
let. Obenem se bo vršil pregled pri-
padnikov vseh tistih letnikov, ki
vsled bolezni, odsotnosti ali vsled
drugih zaprek niso mogli priti k pr-
vem pregledu.

D'Annunzijevo paševanje.

LDU. Reka, 2. D'Annunzio je v
svrhu, da štiti nezaposlene reške de-
lavce, ukrenil z naredbom od 27. fe-

bruarja, da se morajo do 8. marca
odstraniti z Reke vsi, ki ne pripadajo
na Reko in so se tam naselili pred 30.
oktobrom leta 1918. Izgona so opro-
ščeni vsi oni, ki se javijo v službo
reške legije, potem neobhodno po-
trebni delavci in uradniki, starci nad
60 let, bolniki ter vsi oni, katere silo-
lo posebne razmere, da morajo sta-
novati v mestu, ter končno vsi oni,
ki so stanovali na Reki vsaj pet let
pred 29. avgustom 1914, ali pa so
vsled vojaškega poziva morali zapu-
stiti mesto. Reški listi odobravajo ta
d'Annunzijevo korak, naglašujoč, da
to ni političen akt, temveč samo bri-
ga za nezaposlene Rečane, ki le pri-
silila povelnika, da le izdal tako na-
redbo. Proti tej naredbi so protesti-
rala reška delavska združenja, kate-
rih d'Annunzio ni uvaževal. Dosedaj
je izgnanih 36 posameznikov; od teh
je 22 Jugoslovancev, 10 Madžarov in
4 Avstrijci. Daljnji izgoni so v teku

Zadnji dnevi d'Annunzija.

LDU. Reka, 2. Naredbo o pozivu
Rečanov pod orožje je povzročilo
dejstvo, da je nediscipliniranost in
samovoljnost d'Annunzijevega voja-
kov vedno bolj krčila vrste vojnih
oddelkov, tako da le d'Annunzio
ostal skoro brez vojakov, z druge
strani pa se je vsled nezaposlenosti
in bede naširnih reških slojev širilo
čimdalje večje nezadovoljstvo. Da bi
potihnil glasovi nezadovoljstva, so
bili Rečani pozvani pod orožje ter
bodo za čas vojaške službe plačani.
D'Annunzio misli, da se bo s takimi
odredbami še nekaj časa obdržal na
Reki.

POMOŽNA AKCIJA ZA PREHRA- NO AVSTRIJE.

LDU. Bern, 3. (DunkU.) V da-
našnji seji narodnega sveta je poro-
čal zvezni svetnik Schulze, da so Ze-
dinjene države in Anglija povabile
zvezni svet, naj sodeluje pri pomoči
akciji za prehrano Avstrije. Karor
poroča »Lausanner Revier«, je švi-
carski zvezni svet pripravljen sođe-
lovati pri tem podjetju pod pogojem,
da se transportni stroški za pošilja-
tev živil v Avstrijo vračunajo v svo-
to, s katero se Švica udeleži te po-
možne akcije.

Bela Kuna bo izpuščen na svobodo.

LDU. Dunaj, 2. (ČTU.) Kakor pe-
roča »Morgens«, je ministrstvo za no-
tranje posle sklenilo, da izpusti Belo
Kuna in druge komuniste v Avstriji
na svobodo. Bela Kuna bo ostal pod
policijskim nadzorstvom, kar ima av-
strijska vlada v rokah dokaze, da
so nameravali Kuna na nezakonit na-
čin odpeljati na Madžarsko.

Demonstracije v Brnu.

LDU. Dunaj, 3. marca. (DunkU.)
Listi poročajo iz Brna, da so se
včeraj nadaljevale demonstracije
proti Nemcem. Pred gledališkim po-
slopiem so se zbrali češki demon-
stranti, ki so izdali geslo, da se v če-
škem gledališču ne smejo vzorizati
nobene nemške predstave več.
Treba je bilo poklicati vojaštvo, ki
je izpraznilo trg pred gledališčem.
Gledališka predstava, ki je bila na-
povedana za 7. uro, se je pričela šele
ob 9. uri zvečer.

Razorožitev tešinskega ozemlja.

LDU. Tešin, 2. marca. (ČTU.) En-
tentna komisija obvlavlja razglas, da
se mora oddati orožje naikasnele do
10. marca.

Madžarska narodna skupščina.

LDU. Budimpešta, 3. (DunkU.)
Ogrski dopisni urad poroča, da Ma-
džarska narodna skupščina, po poro-
čilu poslanca Turija je bil v sploš-

nem in v podrobnosti brez debate
od vse zbornice sprejet zakonski na-
črt o artikulaciji volitve Hortija za
državnega upravnika. Prihodnja seja
se bo vršila jutri. Na dnevnem redu
bo tretje čitanje zakonskega načrta o
artikulaciji volitve državnega upra-
vnika.

Posebna francoska misija na Ma- džarskem.

LDU. Pariz, 3. (DunkU.) Poobla-
ščenemu poslaniku Francoske, Daul-
batu, je poverjena posebna misija na
Madžarskem. Poslanik ostane v Bu-
dimpešti do vzpostavitve diploma-
tičnih odnošajev po ratifikaciji mi-
rovne pogodbe.

Madžari prekoračili Tiso.

LDU. Veliki Bečkerek, 3. Iz Bu-
dimpešte javljajo, da so madžarske
čete prekoračile Tiso in zavzele pas,
ki so ga Rumuni izpraznili. Med
madžarskimi in rumunskimi četami
bo le 1 km širok nevtralen pas. Ru-
munske čete bodo do 10. t. m. iz-
praznile onostran Tise vse ozemlje
do črte, ki jo je določila mirovna
konferenca.

Atentat na policijskega prefekta v Sofiji.

LDU. Sofija, 3. (DunkU.) Bolgar-
ska brzojavna agencija javlja: V ne-
deljo so na policijskega prefekta, ki
je šel preko trga pred novo katedra-
lo, metali bombe in streljali iz revol-
verja. Bil je ranjen na nogi in precej
težko, na glavi le lahko. Strelcem
se je posrečilo pobegniti. Stanje poli-
cijskega načelnika ni smrtno nevar-
no. Sodijo, da se je zločin izvršil iz
maščevanja.

Železničarska stavka v Franciji se nadaljuje.

LDU. Belgrad, 3. Vsled železni-
čarske stavke na Francoskem bo
orient-ekspres vlak od danes vozil
samo do Lausanne.

NAPREDOVANJE RDEČE AR- MADE.

LDU. Moskva, 3. (DunkU.-Brez-
žično.) Vojno sporočilo od 2. t. m.
Na murmanski fronti so rdeče čete
zasedle železniško postajo Šoroka-
je ob Belem morju. Na zapadni in
jugo-zapadni fronti poizvedovalni
boji. Na kavkaški fronti pri Rostovu
so rdeče čete za 25 vrst napredovale
in zavzele Batajsk, Suhaj in Kovel-
nik. Dalje vzhodno so zasedle želez-
niški križišči Tihovskaja in Kavka-
kaja. Pri tem so ulele 4.000 sovraž-
nikov. Odpor Denikinovih čet je te-
daj na odločilnem mestu str. Z za-
sedbo obeh gori omenjenih železni-
ških križišč so tereški in kubanski
kozaki popolnoma razločeni. Rdeče
čete so prekoračile Terek in prid-
rale proti petrolejskemu središču
Groznomu.

CARIGRAD OSTANE TURČIJ.

LDU. Pariz, 3. (DunkU.-Brez-
žično.) »Petit Parisien« javlja v turški
mirovni pogodbi: Končno se je odlo-
čilo, da ostane turška vlada v Cari-
gradu in da se prisodi mesto Smirna
Orčili. Zavezniki ne nameravajo
Turčije razdeliti, temveč one kraje,
kjer ne prebivajo Turki, izločiti iz
turške uprave. Armenija postane po-
polnoma samostojna, Sirijska pa dobi
avtonomijo pod mandatom ene izmed
evropskih sil, najbrže Francije. Dru-
ga ozemlja Turčije ostanejo pod sul-
tanovo suvereniteto.

Kongres Rdečega križa.

LDU. Ženeva, 3. (DunkU.) Švi-
carska brzojavna agencija javlja:
Včeraj je bil odprt kongres dru-
štva Rdečega križa, h kateremu so
odposlale vse države svoje zastop-
nike.

»Ne ošteval me, pojdem in zlato
razdelim!«

Pride k bratu in reče: »Razdeli-
va, brat, pletenico zlata, sicer se go-
di meni in moji ženi krivica.«

Bedak odgovori: »Čemu bi de-
lila, vzemi rajši vse.« Nato prime se-
stro za roko in pravi: »Poidiva se-
strica iz kopalnice; imava svoj
dom!«

Šla sta in prišla v tisto hišo, kjer
je bedak pobil razbojnika: »Tu, se-
stra, živi, gospodinj, jemli in ne var-
čaj: jaz pa bom hodil na lov in pobijal
divje ptice!«

Brat se odpravi na lov, a sestra
ostane doma. Začne ogledovati sohe
in zarzavi glavarja. Zaluhi se nani in
oba začeta razmišljati, kako bi od-
pravila bedaka.

Glavar ji svetuje: »Hlini se bolno
in prosi bedaka, naj ti prinese jabolk
s čarovitega vrta, tam ne uide
smrti!«

Bedak se vrne z lova in vidi se-
stro, kako leži na postelji in vzdih-
luje.

»Kaj ti je, sestrice?«

»Bolna sem, bratec!« Jame ga
prosi: »Videla sem v snu, da rasto
na čarovitem vrtu jabolka. Da le po-
kusim ta jabolka, takoj ozdravim!«

Bedak vzame pletenico in krene
na pot po gozdu. Gozd le bil čimda-
le holl zarastel in gost, tako da ni
bilo mogoče stopiti dalje. Bedak za-
čne puliti drevje in robiti pot. Dve
uri se trudi in pride končno na ravo-
no poljano. Na poljani je stala velika
petnadstropna hiša. Vrata so bila za-
prta, okna zatvorjena, razen enega.
Bedak zleze po lestvici v hišo, od-
pre vse oknice in otvori vsa vrata.
Kamorkoli pogleda, vidi za čudo zla-
ta, srebra, draguljev, tkanin in dra-
gocenega blaga.

Za hišo le rastele vrt in v solcu
so bleščala jabolka. Bedak pohiti na
vrt, natrga polno bisago jabolk in že
hoče oditi domov. Kar se spomni in
pravi: »Ne, počakam gospodaria in
mu plačam jabolka, da me ne bo
imel za tatu.«

Nedolgo nato se začule konjski
topot. Pride 24 razbojnikov in prive-

de s seboj devojko nepopisne kraso-
te. Stojilo v hišo, se jamejo gostiti,
siliti v devojko in se iz nje norče-
vati.

Bedak gleda in nagovori glavar-
ja: »Čemu lo žalite?«

Glavar se razsrdi in zakriči:
»Otroci, zgrabite ga, zvežite in po-
šteno namažite!«

Razbojniki hočejo navaliti na be-
daka, oni pa zgrabi enega od njih za
noge in začne udrihati na desno in
na levo. Vse do zadnjega pobije.
Nato prime devojko za roko in odve-
de k sebi.

Ko se vrne domov, reče: »Se-
stra, tu imaš jabolka, lei, da ozdra-
viš; a ti krasna devojka bodi najina
posestrima, živi in ne žaluj!«

Drugi dan se bedak napoti na lov,
rodna sestra pa odhitel k glavarju in
mu potoži: »Moj brat se je vrnil in
še krasno devojko je pripeljal! Kaj
napraviva z njim?«

Glavar odgovori: »Igraj z njim
karte in stavi tak pogol: »Kdor iz-

gubi, si mora dati zadaj roke zvezati.
Ko on zaigra, prinesel konopec in zve-
ži mu ruke! Ako prvo vrv raztrga,
zveži ga z drugo, če raztrga tudi to,
s tretjo! Mogoče ne bo vsem kos! Potem
pokličite mene, jaz pritečem s
sabljo in mu odsekam glavo!«

Te zle besede pa je slišala pose-
strima in čakala, kaj bode. Bedak se
vrne domov. Rodna sestra sede, da
igra z bratom na karte, posestrima
pa sname s stene sabljo in zaprosi:
»Bratec, podari mi to sabljo!«

»Vzemi jo, ako ti je všeč!«

Rodna sestra obigra brata in mu
zveže roke s konopcem. Bedak se
napne in vrv raztrga. Ona prime nov
konopec, ki le bil močnejši od prve-
ga, in mu zopet zveže roki. Bedak se
gane in vrv gre v kose. Prinese tret-
jo vrv, še močnejšo od prvih dveh, in
mu silno krepko zveže roke. Kolikor
tudi se brat napenja, vrv ne more
raztrgati.

»Razveži, sestra, reže me v
roke!«

»Razveži se sam!«

Rodna sestra pozove tedaj gla-
varja, posestrima pa se postavi pred
vrata. Jedva glavar vstopi v sobo,
zamahne ona s sabljo in mu odbije
glavo.

Brat se silno razsrdi, napne vse
moči in vrv zahrešči in poč. Tedaj
zgrabi svojo ostro sabljo, odbile zli
sestri glavo in vrže njeno truplo v
plen divjim zverem.

Čez nekaj časa pravi posestrima:
»Poidi bratec, greva na moj
dom!«

»A kje je tvoj dom?«

»Moj dom je daleč. Jaz sem car-
ska hči. Ko smo potovali v tuje de-
žele, so nas napadli razbojniki in me
odpeljali.«

Prišla sta k njenemu očetu. Car
se je razveselil in dal bedaku svojo
hčer za ženo. Priredili so svatbo in
dolgo pirovali. Tudi jaz sem bil tam,
pil sem medico, vino le teklo po ust-
nicah, a v usta mi ni kanilo. Na oknu
pa sem pozabil žlico. Kdor ima brzo
nožico, naj mi teče po žlici! —

Novice.

— **Proslava 70letnice Masaryka v Belgradu.** Srbska akademija znanosti bo dne 7. t. m. imela v vseučiliški dvorani slavnostno sejo ob 70-letnici predsednika čehoslovaške republike, vseučiliškega profesorja dr. Toma Masaryka. Masaryk bo tedaj izvoljen za člana akademije znanosti.

— **Mariborska policija je aretirala** 27. februarja Martina Lipotnik iz celjske okoličnice, ki ima na vesti štiri kratni rop. Isti dan je padel v roke policije v Mariboru nek Sulek, katerega preganja roka pravice radi dvakratnega roba in ima še za odsesti eno leto ječe.

— **Tatvina.** V delavnicah južne železnice v Mariboru je bilo pokradenega 1700 kg bakra. Ta baker je izsledila sedaj policija v Slovenski Bistrici, kamor ga je bil prodal starinar Riegler iz Tržaške ceste v Mariboru.

— **Železnica Užice-Vardar.** Ta proga bi spoila Bosno s Srbijo s relativno kratko progo ter bi služila razvoju trgovine in industrije v teh dveh pokrajinah. Bosna je danes poklicana, da preskrbuje Srbijo s premogom. Rudniki v Srbiji še niso tako razviti, da bi mogli kriti vse potrebščine srbskih železnic in srbske industrije. Prevoz premoga iz Bosne v Srbijo se vrši sedaj preko Broda. Ta posej stane veliko truda, ker je treba premog pretovarjati. Z železniško progo Užice-Vardar bi dobila Srbija direktno zvezo z morjem čez Oruž. Blago, namenjeno za srednjo in vzhodno Srbijo, bi potem šlo po direktni poti. S tem bi bilo prihranjeno mnogo manualnega truda, ki pomenja danes pravo potratno energijo. S projektom o zgradbi te proge se bavi ministrstvo za promet že celo leto. Ker je ozemlje, po katerem bi tekla proga, precej prikladno in so te Avstriji delali nekatere priprave, je upati, da se načrt kmalu pretvori v dejanje. S tem bodo tudi druge prometne zveze v naši državi precej razbremenjene in porabe v druge svrhe.

— **Pegavica v Dalmaciji.** V selu Kostanje, občina Poljica, je ugotovljenih 18 primerov pegavice. Vlada je ukrenila vse potrebne zdravstvene odredbe.

— **Ana Frey umrla.** Na Dunaju je umrla urednica »Kampfa«. Freyeva je vse svoje življenje delovala v vrstah socialne demokracije za zmago pravice.

— **Socializacija rudnikov v Čehoslovaki.** V čehoslovaškem proračunskem odseku je bil sprejet zakonski načrt glede udeležbe rudarjev pri upravi rudnikov in glede soudeležbe pri dobičku.

— **Ubogi otroci!** V nekem kraju blizu kočevske meje nagovoril učitelj 10- do 12letne otroke, naj mu odkri- tosrčno povedo, koliko izmed njih ni nikdar pokusilo žganja. Izmed 32 dečkov so se javili le trije, izmed 26 deklic le 14, da niso še žganja pili. — Na vprašanje, koliko jih še ni kadilo, dečki že vsi, deklica nobena. Konec ure jih opozori, naj povedo doma, kako malo otrok še ni pilo žganja, »boste videli, kaj bodo starši rekli.« »S me j a l i s e b o d o«, se začuje iz klopi. Kakšne občutke je ponesel ta dan učitelj iz šole?

— **Najboljši plavač Angleške,** Jack Hatfield, je abstinent alkohola in nikotina.

Dnevne vesti.

Tu ni treba premišljevanja.

Včerajšnji »Slovenski Narod« se je razhudil nad ljudmi, ki so »motili« nedeljski shod demokratske stranke v »Unionu«. Priznamo, da proti delavstvu naravnost ni bila izgovorjena nobena beseda. Konstatirati pa moramo, da je trditev, da so socialni demokrati razbijali na shodu, povsem neosnovana, že zaraditega, ker ne bi marali s tem podpirati klerikalce in kratiti svobodo zborovanja. Smatramo, da je svobodno izražanje misli najboljša pot, da pridemo enkrat do resne politike na Slovenskem. Ljudje, ki so na shodu »delali nemir«, so bili različne politične barve, menda vseh strank, ki so jih vabili na shod ljudje, ki so hoteli napraviti »špas«. Kar je bilo socialističnih delavcev, so pač protestirali zoper agitacijo na volno in so zahtevali tudi besedo, ki je pa niso dobili. Očitek nekake nelojalnosti od strani delavstva na shodu, je torej povsem neopravičen.

»Večerni List«

ne more biti brez laži. Napisal je v torkovi številki grdo laž pod naslovom »iz črne knjige socialistov«. Piše namreč, da so slovenski socialisti ovajali slovenske tovariše že-

lezničarje, jih spravljali v ječe in k volakom... Človeku zastane sapa pred tako lumparijo. Imenitne enega samega socialista, ki bi se tekom vojne le približal nizkotnim maniram »Slovenčevih« pristašev, ki so igrali kar najbolj umazano ulogo denuncijantov. Socialnideмократije imamo svoj čisti ščit; tisti, ki iščejo tatu in denuncijanta, naj primejo sebe same za ušesa.

Kako se postopa z uslužbenci...

Prejeli smo: Občinstvu je gotovo še znana afera, s katero je imel opraviti glede falzificiranih tisočakov nek tukašnji bančni zavod in ki se je končala s tem, da je zavod sam sebe pohvalil v listih. Koliko je ta hvala upravičena, naj kaže sledeči primer: V zadnjem času je imel ta zavod veliko dela in so vsled tega vsi uslužbenci opravljali čezurno delo. Ko pa je prišel dan plačila, ni hotelo ravnateljstvo ničesar vedeti o kakem čezurnem delu ter tudi ni plačalo določene odškodnine, čeravno se je to dosedaj vedno zgodilo. Ravnateljstvo je uslužbence zato kaznovalo, ker so se bili le-ti udeleževali sej svoje organizacije. Ali je to pravica, ki jo zagovarja »Slov. Narod«? Sramota za zavod, ki dela največje dobičke, pri tem pa svojim uslužbencem odteguje od že itak pičle plače. Upamo, da bo »Slov. Narod« tudi to početje z vso paro pohvalil...

Iz uredništva. S. Golouh nam pošilja dopis naslednje vsebine: Z današnjim dnevom izstopam iz uredništva »Napreja«, ker ne soglašam s strankino taktiko. Delavstvu priporočam le to: naj ostane slet ko prej zvesto socializmu ter deluje v smislu uveljavljenega jugoslovanskega ljudstva, kar le nuja potreba z ozirom na naš notranji in zunanji položaj. Ločitev mi je težka od lista, ki sem ga vodil v najtežjem času.

V Ljubljani, 3. marca 1920.

Rudolf Golouh.

Redno rekrutovanje rojstnih letnikov 1896, 1897, 1898, 1899 in 1900 se vrši v času od 5. do vstetega 13. marca 1920. Podrobnosti rekrutovanja so razvidne iz tozadevnih razglasov, ki so nabiti po mestu in na mestni deski.

Prošnje za spremembo rodbinskega imena je kolektivno z 20 K. Iz tega so pa izvzete prošnje, če kdo prosi le za popravo svojega domačega (slovenskega) rodbinskega imena v pravilno pisavo, ako je bilo v krstnih maticah doslej pisano popačeno, to je v nemškem, laškem ali madlarskem pravopisu (n. pr. poprava imena »Michelttschisch« v »Michelčič«). Take prošnje je kolektivati le z 2 kronama. Priloge seveda morajo biti v obeh slučajih kot take kolekovane.

Umrla je gospa Ana Sidonija Terdan, roj. pl. Wohlgemuth, stara 71 let. Pogreb bo v četrtek, dne 4. t. m. ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču pri Sv. Križu. N v m. p. 310

Nov cenik za dimnikarska dela v Ljubljani je bil odobren od tukašnje- ga oddelka ministrstva trgovine in industrije. Vsi ljubljanski hišni posestniki se pozivljajo, da si nabavijo ta cenik, ki stane 50 vin. in pa dimnikarski red, cena 1 K. Vse to je dobiti v mestnem ekspeditu. Mestni trg št. 27. III. nadst.

Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom, da bo v nedeljo, dne 7. t. m. ob 9. uri zjutraj prodala in oddaja usnja članom. — Načelnik.

Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani (obrtina šola) obvešča tem potom, da ni identično z društvom tehnikov v Ljubljani, ker se je dogodilo v tem oziru že mnogo pomot pri dopisih in pošiljkih.

Alkohol prodajati po kinematografih je postavno prepovedano.

— **Državna posredovalnica** za delo. V delo se sprejmejo: gozdni delavci, služkinje, kuharice, hlapci, dekle, mizarji, čevljarji, vajenci razne stroke, pletarji, šivilje.

Občni zbor kovačev in izdelovalcev voz za Ljubljano in okolico se vrši dne 7. t. m. ob 10. uri popoldne v mali dvorani »Mestnega doma« s sledečim vsnoredom: Nagovor. Čitanje zapisnika. Volitev odbora. Slučajnosti.

Kultura.

Medimurski večer bo v Ljubljani v petek, dne 5. t. m. Kmečki zbor iz Macinec v narodnih nošah 41 pevcev in pevk bo pel izvirne karakteristične in vredne narodne pesmi jugoslovanske. Žgančeve harmonizacije narodnih pesmi so nekaj poseb-

no izvirnega, jugoslovanskega. V Zagrebu sta zbor in zborovodja žela velike uspehe. Dirigent Lipniak ima poseben način predavanja. V ritmu, v dinamiki, tempu je čisto sloboden, kakor oni prvotni komponist medimurske duše. Revolucionaren, a svoj. Svoj je v izražanju zadržaja, v akcentuiranju poedinih melodij. — Skepsa o nastopu kmečkega zbora je izgnila v Zagrebu takoj pri prvi pesmi. Tu ni nič nesigurnega, nič kmečko nespretnega. Ponašajo se kot najokretnejši pevci. So pravi narodni pevci, le oblečeni so v medimursko pisano krako. Pristna narodna kultura se zrcali v njih petju. — Opozariamo na koncert.

Iz stranke.

ČLANOM KRAJEVNE POLITIČNE ORGANIZACIJE V LJUBLJANI.

V odbor krajevnih političnih organizacij ljubljanske so se zrinili nekateri ljudje, ki hočejo sedaj enotno našo stranko razbiti. Ti ljudje stoje vedoma ali nevedoma v tuji službi raznih meščanskih strank, kar se bo gotovo še pokazalo. Načelstvo je dosedanjemu kraljevno politično organizacijo ljubljansko razpustilo. Osnuje se nova. Tisti sodrugi, ki se priznavajo k socialno demokratični stranki, naj odločno protestirajo proti ljudem, ki skušajo napraviti neslogo v dosedanjih strankini organizaciji. Večina denarija je rešena in ne bo prišla v roke ljudem, o katerih ne vemo, kako ga hočejo porabiti. Sodrugi, ne oklepajte se razdiralcev delavske sloge in socialno demokratične stranke!

Dopisi in pošiljatve na tajništvo, načelstvo ali izvrševalni odbor jugoslovanske soc. dem. stranke naj se pošiljajo izključno na naslov: Ljubljana, Knafljeva ulica 4.

Shodi »Kmečko delavske zveze« se bodo vršili z dnevnim redom: 1. Ljudski shod, 2. Vpisovanje v kraj. org. K. D. Z. 3. Ustanovni občni zbor K. D. Z. v naslednjih krajih po Sloveniji.

V nedeljo 7. marca t. l.

V Vodicah pod Šmarno goro ob 3. popoldne. Na Vrhovem pri Radečah. V Radečah pri Zidanem mostu. V Rajhenburgu ob Savi.

V nedeljo 14. marca t. l.

Zgornje Gorje ob pol 4. uri popoldne v gostilni Vincenc Jan. Zirovnica ob 11. uri popoldne. Selca nad Skofjo Loko ob 11. uri popoldne. Železniki ob 3. uri popoldne. Bohinjska Bistrica ob 1. uri popoldne na Colzovem dvoru. V Besnici ob 3. uri popoldne. Ovišče pri Podnartu ob 11. uri popoldne.

Zaupniki, skrbite za veliko udeležbo. Opozarjamo vse zaupnike, naj nam pri prošnjah za shode vedno navedejo tudi lokal, kjer bi se shod vršil in pa uro, kdaj naj se vrši.

Osrednje tajništvo K. D. Z.

Stavbinske stroke! V zadnji številki »Delavca« smo že naznanili, da smo predložili za letošnje sezono nove mezdne pogoje. Ker bo gotovo podjetništvo nam nasprotno, ker smo upravičeno zahtevali današnji draginski primerne plače, ker drugače je izključeno, da bi delavstvo moglo še vztrajati ob tem groznem naviljanju cen, stoji stavbinsko delavstvo na stališču, da če se ne bo ob tej dragini plače reguliralo, da je pripravljeno izvajati zadnje konsekvence. V naslanje razmer sklicuje se javen shod, ki se bo vršil dne 14. t. m. v dvorani »Mestnega doma«. Poročalo se bo, kje tiči vrok, da se stavbinska stroka in stanovanjska beda tako zanemari.

Skupni izlet »Svobode« na Katarino se bo vršil v nedeljo 7. t. m. Zbirališče pred občinsko hišo v Spodnji Šiški, odhod ob 8. uri. Provijant naj se vzame s seboj.

Najnovejša poročila.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Kvorum znižan na 100.

Kakor se poroča iz Belgrada, je v sredo ob 4. uri popoldne otvoril predsednik dr. Pavlovič 70. seto narodnega predstavništva. Navzočih je bilo 147 poslancev in s tem dosežen kvorum. Na predlog ministrskega predsednika je predstavništvo znižalo kvorum na 100 poslancev.

NEPOSREDNA POGAJANJA MED TRUMBIČEM IN NITIJEV.

LDU, Belgrad, 3. marca. Kakor poroča »Politika« iz Londona, prihaja »Daily Mail« vest, da sta se Niti-

in dr. Trumbić začela v petek neposredno pogajati in da so se pogovori v soboto in nedeljo nadaljevali. Do teh pogajanj je prišlo na predlog vrhovnega sveta. Pričakuje se skorajšnja rešitev spornih vprašanj.

PODRAŽENJE KRUHA NA DUNAJU.

LDU, Dunaj, 3. (DunKU). Kakor javlja »Korrespondenz Herzog«, se je pri današnji konferenci zastopnikov dunajskih pekarn in zastopnikov pekarskih strokovnih organizacij pričel odlok deželne vlade, ki dovoljuje, da se cena kruha podraži za 28 vinarjev pri hlebcu. Vsled tega bo počenši od 7. t. m. hlebec kruha stal na Dunaju K 5.60.

BELA KUN NA SVOBODI.

LDU, Dunaj, 3. (DunKU). Kakor poroča »Der Neue Tag«, pride danes popoldne zadnjih pet madžarskih komunistov, ki so ostali še v Karlsteinu, na Dunaj, kjer jih bodo nastanili v nekem sanatoriju. Tjaka prišlo v nakrajsšem času ostali bivši ljudski poverljeniki, med njimi tudi Bela Kun. Z nastanitvijo v dunajskem sanatoriju odpadejo tudi dosedanje omejitve prostosti. Tako ne more biti več govora o internaciji.

VOLITVE V ČEHOSLOVAŠKO NARODNO SKUPŠČINO.

LDU, Praga, 3. marca. (ČTU). Ministrski svet je sklenil, naj minister za notranje posle razpiše dne 4. marca volitve po vsej čehoslovaški republiki. Volitve v poslansko zbornico se bodo vršile 18. aprila, v senat 25. aprila.

HLINKA PUŠČEN NA SVOBODO.

LDU, Nezamislce, 3. (ČTU). Preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Olomucu je danes posetil bivšega člana narodne skupščine Andreja Hlinko na gradu Brodku pri Nezamislcih in mu naznanil, da ga izpusti iz zapora, ako se obveže s častno besedo, da se ne bo oddaljil iz Prage. Hlinka je dal častno besedo in je bil nato izpuščen. Namerava se nastaniti v sanatoriju v Podolju pri Pragi.

UKRAJINCI PROTI DIENIKINU.

LDU, Dunaj, 3. (DunKU). Ukrajinski tiskovni urad poroča: Kakor javlja »Utro Jugas«, so kubanski Kozaki strnoglavili predsednika rade, katerega im je vsilil general Djenikin, ter izvolili Ukrajinca Tvmešenka za predsednika rade kubanskih Kozakov. Zadnjim ostankom Djenikinovih čet grozi popolna katastrofa. Njegov trenutni odpor pri Rostovu in ob Haniču je imel za posledico, da so rdeče čete pri Stavropolu prebile fronto in popolnoma razpršile Djenikinove čete. Računa se s tem, da bo Djenikin moral v kratkem zapustiti Jekaterinodar in Novorosijsk in da bo tako izgubil glavni dve etapi oporišči.

NEMCIJA IN SOVJETSKA RUSIJA.

LDU, Berlin, 3. (DunKU). Odsek narodne skupščine za zunanje stvari je po temeljitnem proučevanju odnosov s sovjetsko Rusijo sklenil: 1.) da odobri sklep državne vlade, po katerem se imajo pričeti pogajanja z zastopnikom sovjetske Rusije glede izmenjave vojnih ujetnikov; 2.) da čimbolj podpira namero gospodarskih in finančnih krogov, odposlati v Rusijo posebno komisijo za proučevanje gospodarskega položaja, ter priporoči vladi, naj kolikor mogoče gre na roko tej komisiji.

NEMIRI V STRAUBINGU.

LDU, Monakovo, 3. (DunKU). V Straubingu na Bavarskem je nahujskana množica naskočila letnišnico deželnega sodišča ter osvobodila dva aretiranca, ki sta bila klala živino brez oblastvenega dovoljenja. Množica je iskala tudi uradnike urada za pobijanje oduševstva, ki so aretirali omenjene klavce, pa jih ni mogla najti. Meščanska straža in državna bramba sta nastopili proti množici. Prišlo je do bojev, pri katerih sta bili na strani demonstrantov ubiti dve osebi, več drugih pa ranjenih. Ena izmed ubitih oseb je bil tudi urednik socialističnega lista »Neue Tagespost«.

ODLOČEN NASTOP FRANCOSKIH ŽELEZNIČARJEV.

LDU, Berlin, 3. (DunKU). Kakor poroča »Berliner Tageblatt« iz Pariza, je vodstvo pariške železničarske organizacije potom časopisja izjavilo, da bo železničarska zveza nemudoma zopet začela stavkati, ako vlada ne bi hotela izpustiti aretiranih železničarjev.

EKSPLOZIJA.

LDU, Berlin, 3. (DunKU). V Brandeburgu je v neki topilnici eksplozirala ostro nabita granata, ki je

na nepojasnen način zašla vanjo. Tri osebe so bile ubite, škoda pa znaša nad 1 milijon mark.

Iz Slovenije.

Zagorje.

Značilno za zvezarske zaupnike je, kako in kdaj samo se zavamejo za delavca in mu pomagajo do kakšnega boljšega mesta. V to naj služi primer, kako so se zvezarji zavzeli za nekega neorganiziranega delavca, ki si je požel biti kaj več. Omenjeni delavec je seveda dobro vedel, da bo treba zvezarske zaupnike najprej pogostiti in da bo stvar potem gotovo našla pri njih blagohotnega odmeva. Povabil jih je torej na dobro kosilo. Ne bi tega omenjali, ali pokazati hočemo delavcem zopet enkrat, kako se povzpno strokovno nenaobraženi potom zvezarskih intrig do prvih mest, med tem ko smo drugi zapostavljeni, čeprav po naših možnostih tega ne bi smelo biti. To so pač že davno nam znane krivične zvezarske metode!

Pragersko.

Tukajšnji tovarnar Steinklaaber, pristen nemški kapitalist, je velik sovražnik vsake organizacije. Tovar- na je pred kratkim deloma pokorela, a ne popravila se nič, češ kaj za to, če nima dela. Dela pa bi bilo kljub temu lahko dovolj in krvavo bi bilo treba izdelkov te tovarne, a ta brezsrčen kapitalist rajši vrže ljudi na cesto, ko pa da bi jim malo boljše plačal. Eno delavko, ki je s svojim bornim zaslužkom preživljala 7 hudi, je brez usmiljenja vrzel iz tovarne, in gorje tistemu, ki bi bil organiziran! In naša »narodna« vlada vse to mirno gleda? In g. dr. Pučnik, sekvester, se nič ne briga. Tako torej vse štiti in podpira nemškega kapitalista, ki rašče z lesom veriži in in spravlja denar — na varno, mesto da bi pomagal našemu izkoriščanemu, teptanemu delavcu. Le tako naprej, prišel bo čas obračuna!

Šoštanj.

V celjski »Novi Dobi« smo že večkrat brali napade na tukašnje »različne« sloje, ki ne trobiro v meščanski rog. K tem napadom pripominamo samo toliko, da naj bi bil dopisnik »Nove Dobe« raje poprej pomedel pred svojim pragom! Navadno se sliši, da so klerikalci v Šoštanju opraviljivi ali so tudi še drugi različni Li. ki spadajo v vrsto dopisnika »Nove Dobe«. Nekaj težkega nam leži na srcu glede dveh žena in prisiljeni bomo, stvar obširneje opisati, če se merodajni faktorji ne bodo sami za to zmenili. Gre se tu za ljudi, ki hočejo povrh vsega tega biti še v zled in v pouk drugih!

Spomnite se na Tiskovni sklad!

Aprovizacija.

Prodaja cenejših moke. Stranke, ki dobe cenejšo moko v Gosposki ulici, morajo prinesiti, če šteje rodbina več kakor dve osebi, vrečo seboj.

Cene telečjega in prašičjega mesa. Odbor za določevanje cen za mesto Ljubljano je v seli dne 1. marca 1920 sklenil povisati cene telečjemu in prašičjemu mesu za 2 K, tako da stane sedaj: telečje meso I. vrste 20 K, II. vrste 19 K; prašičje meso I. vrste 30 K, II. vrste 28 K. Cene slanine ostanejo neizpremenjene. Odbor za določevanje cen je ugotovil, da cene po vsestranskem prevdarsku na podlagi uradnih podatkov. Ker se je pa izkazalo, da s samo določitvijo maksimalnih cen za nadrobno prodajo ni mogoče preprečiti vednega draženja, je odbor sklenil, da ne sme nihče kupovati živih telet po višji ceni kot po 15 K in zaklanih ne dražje kot 17 K. Po izjavi zastopnikov mesarske zadruge same le namreč eden glavnih vzrokov tralnemu višanju cen ta, ker si mesarji pri splošnem pomanjkanju živine v medsebojni konkurenci draže teleta s tem, da jih preplačujejo, samo da si osigurajo blago. S tem, da se je določila nakupna cena živih in zaklanih telet, je preprečen vsak konkurenčni boj. Da bi vsled tega izostalo meso na trgu, se ni bati, ker živinorejce gotovo ne bo zadrževal telet, ko bo uvidel, da pri enotnih nakupnih cenah ni mogoče doseči višjega izkupička. Prestopki se bodo kaznovali z zapornom do enega meseca in z zapadom blaga, če se donavljajo, za tu- di z izbuho pravice do obrta.

Izdajatelj Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

St. 8577.

ref. II.

Razglas.

Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, določilo je glasom razpisa z dne 14. februarja 1920 št. 952 za čas od 1. julia 1919 dalje nov cenik za dimnik: rska dela v Ljubljani, ki tvori petkratno povišanje do sedaj veljavne tarife.

Novi tarif je nabit na magistratni deski in dobiti ga je proti povračilu strokov v mestnem ekspeditu.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 21. februarja 1920.

Jugoslavenska tvornica tjestenina
traži jednog

poslovodju

dotično stručnjaka u proizvodnji tjestenina sa dugogodišnjom praksom u proizvodnji svih vrsti tjestenina (makarone, fidelina i. t. d.) Nastup odmah. Prijednost imadu oni, koji su radili sa strojevima tt. Werner i Pfeleiderer. Ponude sa prijepisima svjedožbi, eventualno i sa fotografijom imadu se priposlati pod „Tvornica testenina“ upravi ovoga lista.

Jamski nadpaznik

z večletno prakso v premogu in s strokovno šolsko izobrazbo se sprejme takoj v službo. Spričevala in natančne zahteve predložiti št. Janžkemu premogokopu ANDR. JAKIL, Krmelj, Dolenjsko.

Pozor radnici!

- 4 formera za lijevaonice,
- 1 Gussputzer
- 2 stolara za modele

mogu naći stalnu i dobru zasluzbu. — Ponude na: „SMEV“ tvornica strojeva, Bielovar.

Zajčje kože

od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah
Ivan Smigovc, Soštanj,
izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože.

Bratovskoskladnični zdravnik za premogovnik Raihenburg

Trboveljske premogokopne družbe se išče. Nastop službe 15. majnika 1920. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe na Bratovsko skladnico Trbovlje.

Naznanilo!

Sl. občinstvu uljudno naznanjam, da sem 1. marca 1920 otvoril :: stavbeno in pohištveno mizarstvo :: v Kolodvorski ulici št. 39 (predilnica). Priporočam se cenjenemu občinstvu za vsa v mojo stroko spadajoča dela. Sprejemam vsa popravila in jih izvršujem točno in hitro. Za solidno delo jamčim.

IVAN GOLTES, mizarški mojster.

Mašine kolo

Se dobro ohranjeno, se kupi. Naslov pove upravi Napreja.

Iščem svojega očeta Matevža, brata Terezijo vsi trije v Ameriki. Alojzij Centra, Poljanska cesta št. 71. v Ljubljani, Jugoslavija.

Iščem kompanjona, ki ima nekaj predočeno mizarstvo, zasvojo dobro izdočeno mizarstvo obrt tu v Ljubljani. Ponudbe upravi „Napreja“ pod „kompanjon“.

Priporočam se trgovina z želez-
nino in poljedelskimi stroji

ZALTA & ŽILIC
Ljubljana, Marije Terezije c. 10
(Gospodarska cesta.)

Kupim
hišo z zemljiščem

ali pripravno za špecerijko trgovino v okolici Ljubljane. Posredovalcem dam visoko provizijo; plačam v kronah ali dolarjih. Prijava upravi „Napreja“ pod „Hiša“.

I. jugoslov. zlatarska delavnica

A. Fuchs, Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6.

Kupujem staro zlato, srebro, kakor tudi briljante, demante po najvišjih dnevnih cenah. Priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov itd. Popravila in nova dela se šujejo v lastni delavnici točno in solidno.

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Podružnice:

Maribor Gosposka ul. 38
Novomesto Glavni trg
Kočevje št. 39.

Kostanjev les
lesna trgovska in industrijska družba z o. z. v Mariboru.

Delavci ali delavke,

ki so vajeni
pletanja nogavic

na ročne stroje kakor n. pr. na „Wederman“ ali „Styria“ se proti dobri plači in oskrbi takoj sprejmejo.
Hermine Spiller, Mehanična pletiona čarapa, Osijek I, Anina ul. 1.

Kupi se denaturiran
špirit in salmijak

v obliki prahu. Ponudbe na Vevške p. pirnice v Vevčah, pošta D. M. v Polju pri Ljubljani.

Cigaretni papir

sledede vrste:

Golub, Club, Abadie, Samum

priporočam na debelo:

„Uranus Papirnica“
Ljubljana, Mestni trg št. 11.

KAJO DELIC,
zlatar in draguljar

Ljubljana Milskejeva ul. 4

priporočam svojo
zlatarsko in draguljarsko delavnico za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine; poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 15.
Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linceu. Ustanovljena l. 1867. Vezanje poučuje brezplačno. Popravila sesprejemajo.

Lasna delavnica.
Pisalni stroji „Adler“.

Kolesa iz prvih tovarov.

Dürkopp, Styria, Waffenrad.

Barva vsakovrstno --
----- blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

„DRAVA“

kupi vsako množino in plača najv. ceno

„DRAVA“

lesna trgovska in industrijska družba z o. z. v Mariboru.

Delavci ali delavke,

ki so vajeni

pletanja nogavic

na ročne stroje kakor n. pr. na „Wederman“ ali „Styria“ se proti dobri plači in oskrbi takoj sprejmejo.
Hermine Spiller, Mehanična pletiona čarapa, Osijek I, Anina ul. 1.

Kupi se denaturiran

špirit in salmijak

v obliki prahu. Ponudbe na Vevške p. pirnice v Vevčah, pošta D. M. v Polju pri Ljubljani.

Ljudska tiskarna Maribor

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje:

knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavitke, osmrtnice, poselnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. ::

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsuma društva, zavodi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmogljive tiskarne v Mariboru.

92

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger, Maribor.

Despelo je:

Lissavrvica, mohairščetka, lamalustre, krstne garniture, vezala za črevlje, la. sukanec, kvačkanec, bombaž za nogavice in za vezanje, steni, obrisače, žepni robci, robci za glavo, ovratnice, koppertrakovi, kronensvila, žipke in vezanja vseh vrst, moške in ženske nogavice, dretni sploh -- vse vrste druge drobnine in galanterije. --

V zalogi vsi kranjski izdelki, kakor: glavniki, vsakovrstne kartače, biči itd. --

Samo na debelo!

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1.

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije
:: najkulantneje. ::

SPREJEMA: Vloge na knjižico in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

KUPUJE IN PRODAJA: devize, valute, efekte itd.

ESKONTIRA: menice, terjatve, fakture

Brzojavi: ESKOMPTNA.

DAJE: kredite in predjmo na blago, efekte itd.

IZDAJA: akreditive na vaa tu in inozemska mesta.

POSPEŠUJE: trgovino, industrijo ter uvoz in izvoz.

Int. telefon št. 146.

Nakupovalna zadruga

za konzumne in produktivne zadruge in zavode

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Aleksandrova ulica št. 5

priporočam svojim članom

nakup najrazličnejšega blaga!

204

Glavnica: 200.000.000 kron.

Rezerva okrog 150.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani.

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiu.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; krsna načista; sprejem in izdaja depozitov z veselo revizijo izrednih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predjmi vsake vrste; inkaso in eskont-menice; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemska; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd. --